

FELÜGYELŐBIZOTTSÁGI JELENTÉS

2011. június - 2012. június

J/7436.

MAGYAR NEMZETI BANK

FELÜGYELŐBIZOTTSÁGI JELENTÉS

2011. június - 2012. június

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek a felügyelőbizottság éves munkájáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény 50. § (10) bekezdésének rendelkezése alapján

Tartalom

Összefoglaló a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának megállapításairól	7
A) rész	9
Az FB tevékenységének keretei	9
1. Az FB jogállása, hatásköre, feladata, személyi összetétele	11
2. Az FB működésének fő jellemzői, üléskezési és döntéshozatali rendje	12
3. Az FB kapcsolata az Országgyűléssel, a tulajdonossal, az ÁSZ-szal	13
Az FB kapcsolata az Országgyűléssel	13
Az FB és a részvénytulajdonost képviselő nemzetgazdasági miniszter kapcsolata	13
Az FB és az Állami Számvevőszék együttműködése	13
4. Az FB működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek	14
B) rész	15
Az FB ellenőrzési tevékenysége során szerzett tapasztalatok	15
1. Általános tapasztalatok	16
1.1 Az FB tevékenységének fő jellemzői	16
1.2 Kapcsolat és együttműködés az MNB vezetésével	16
1.3 Az MNB szervezeti működése, ennek szabályozása	16
2. Az MNB gazdálkodása	17
2.1 A belső gazdálkodás rendjének fő jellemzői	17
2.2 A 2011. évi mérleg és eredménykimutatás	17
2.3 A működési költségek és ráfordítások	17
2.4 A 2012. évi pénzügyi terv	18
3. Tematikus vizsgálatok	19
3.1 Az MNB javadalmazási stratégiájának vizsgálata	19
3.2 A Magyar Nemzeti Bank beszerzési gyakorlatának vizsgálata	20
3.3 A Magyar Nemzeti Bankban történt utazások, gépjármű és bankkártya-használat vizsgálata	22
3.4 A Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződések vizsgálata	23
4. A belső ellenőrzési szervezet tevékenysége	27

1. sz. melléklet: A beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok	30
2011. július 1.	30
2011. szeptember 2.	30
2011. október 7.	31
2011. november 4.	31
2011. december 2.	31
2012. január 6.	32
2012. február 3.	32
2012. március 2.	32
2012. április 6.	32
2012. május 4.	33
2012. június 1.	33
2. sz. melléklet: A felügyelőbizottság beszámolási időszakban hozott határozatai	34
A felügyelőbizottság 2011-7/I. sz. határozata	34
A felügyelőbizottság 2011-8/I. sz. határozata	34
A felügyelőbizottság 2011-9/I. sz. határozata	34
A felügyelőbizottság 2011-9/II. sz. határozata	34
A felügyelőbizottság 2011-9/III. sz. határozata	34
A felügyelőbizottság 2011-10/I. sz. határozata	35
A felügyelőbizottság 2011-10/II. sz. határozata	35
A felügyelőbizottság 2011-10/III. sz. határozata	35
A felügyelőbizottság 2011-10/IV. sz. határozata	35
A felügyelőbizottság 2011-11/I. sz. határozata	36
A felügyelőbizottság 2011-11/II. sz. határozata	36
A felügyelőbizottság 2011-12/I. sz. határozata	36
A felügyelőbizottság 2011-12/II. sz. határozata	37
A felügyelőbizottság 2011-12/III. sz. határozata	37

A felügyelőbizottság 2012-1/I. sz. határozata	37
A felügyelőbizottság 2012-2/I. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-2/II. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-4/I. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-4/II. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-4/III. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-5/I. sz. határozata	38
A felügyelőbizottság 2012-6/I. sz. határozata	41
A felügyelőbizottság 2012-6/II. sz. határozata	41
A felügyelőbizottság 2012-6/III. sz. határozata	41
3. sz. melléklet: A belső ellenőrzési szervezet vizsgálatainak témái és az FB hatáskörébe tartozó lényegesebb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása	42

Összefoglaló a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának megállapításairól

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága (FB) a 2011. júliustól 2012. júniusig terjedő beszámolási időszakban 11 ülésen mintegy 65 anyagot tárgyalt. Az ebben az időszokban szerzett lényegesebb tapasztalatokat, megállapításokat a következők szerint összegezzük:

Az FB megállapítja, hogy az MNB működése alapvetően megfelel a bankra vonatkozó jogszabályoknak, és az FB által megfogalmazott alábbi kifogások nem érintik az MNB számviteli kimutatásainak számszaki hitelességét.

A felügyelőbizottság ellenőrzési tevékenységét 2011-ben is a törvény adta kereteken belül, a korábbi évekhez képest jóval szélesebb körű értelmezéssel (a folyamatok és azok szabályozottságára is kiterjedően) folytatta, javasolta továbbá, hogy a jegybanktörvényben legyen egyértelműbb az FB hatáskörének megfogalmazása. Az időközben elfogadott új jegybanktörvény az FB hatáskörét nem értelmezte újra, így esetenként az MNB vezetésével egyes kérdések megítélésénél hatásköri, illetve illetékességi viták keletkezhetnek, és ilyenek továbbra is keletkezhetnek. Az FB 2010-ben rámutatott arra, hogy a bank irányítási modellje - az egyszemélyi döntéshozatali rendszer, amelyet egy szűk Vezetői Bizottság támogat - nem megfelelő irányítás egy jegybank számára. A törvényhozó a jegybankra vonatkozó törvényalkotás során ezt figyelembe vette, jogalkotással az igazgatósági modellt visszaállította, és ezzel az ennek megfelelő belső szabályozás kialakítására kötelezte a jegybanki vezetést.

A jegybank vezetése az új törvénynek megfelelően 2012. március 31-ére a szükséges szabályozást kialakította, az igazgatósági döntési modellt bevezette. Az új szabályozásról a bank tájékoztatta a felügyelőbizottságot, az új modellben az intézményi gazdálkodást érintő igazgatósági üléseken az FB elnöke részt vehet.

Az MNB a beszámolási időszak alatt összességében szervezetten és fegyelmezett gazdálkodást folytatva működött.

A felügyelőbizottság a bank 2011-ben folytatott gazdálkodását értékelve ugyanakkor megállapítja azt is, hogy a költségtakarékos gazdálkodásra való törekvés és a költségcsökkentés ellenére a gazdálkodás nem minden elemében jelenik meg a racionalitás.

- Az FB ellenőrzési tevékenységét, illetve a bank vezetésével kialakult együttműködést illetően megállapítható, hogy az a korábbiakhoz képest harmonikusabb volt, a bank az ellenőrzési programok végrehajtását támogatta, a vizsgálatok eredményeit nem támadta.
- A bank 2011. évi költséggazdálkodásáról megállapítható, hogy a tényleges költségek mind a tervezettől, mind a 2010. évi költségszinttől elmaradtak. Ez igaz mind a személyi ráfordítások, mind a banküzemi költségek esetén is.
- A személyi költségek esetén az FB 2010-ben kifogásolta a bank bérpolitikáját, amely figyelmen kívül hagyta az állami takarékosági elvárásokat. Az FB kritikai észrevételei alapján a bank elnöke tájékoztatta az FB-t, hogy a bank 2011-ben új bérpolitikai stratégiát alakít ki. Az új stratégiát az FB megtárgyalta, irányát elfogadhatónak tartva a konkrét mértéket nem tartotta elegendőnek arra, hogy - különösen a vezetői béreket tekintve - mérséklődjön a túlzottan magas bérszínvonal. A bank javadalmazási rendszerének része, hogy 23 banki vezető számára kül- és belföldi használatra térítésmentesen személygépkocsit biztosít, melyet kérésre családtagok is vezethetnek. Ezt az FB indokolatlannak és pazarlónak tartotta.

Az MNB az ezirányú vizsgálat befejezése óta - mivel az új jegybanktörvény a Monetáris Tanács tagjainak azonos egyéb juttatási szintet állapít meg az MNB alelnökökkel és MNB elnökkel - tovább növelte a személygépkocsik számát.

- Az utóbbi időszak arcuattal kapcsolatos és egyéb kommunikációs szerződéseinek vizsgálatához a felügyelőbizottság közbeszerzési-jogi szakértőt vett igénybe. A szakértő az által megvizsgált eddigi összes szerződésnél a Közbeszerzési törvénybe ütköző eljárást talált, és minden észlelt hiányosság versenykorlátozó jellegű volt. A felügyelőbizottság a szakértő és az MNB álláspontjának megismerése után értesítette az MNB elnökét, és a Gazdasági társaságokról szóló törvény 35. § 3. bekezdése alapján, a tulajdonos (Magyar Állam) képviselőjéhez, a nemzetgazdasági miniszterhez fordult. Egy kommunikációs tender kapcsán a Közbeszerzési Döntőbizottság elmarasztaló ítélete és bírsága ellen az MNB keresettel fordult a Fővárosi Törvényszékhez, az eljárás jogerősen még nem fejeződött be.
- A felügyelőbizottság nem tartja célszerűnek, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. új tulajdonosi szerkezete 50 - 50 százalékban legyen az állam és az MNB között megosztva. A felügyelőbizottság fenntartja korábbi álláspontját, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. 100 százalékban kerüljön átadásra az állami vagyon körébe. Az MNB jelezte, hogy a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium jelenleg nem kíván változtatni a társaság tulajdonosi szerkezetén.
- Simor András, az MNB elnökének Trevisol Management Service Ltd-ben fennállt tulajdonrésze megnyugtató rendezéséről az MNB FB nem tudott meggyőződni.
- Az FB vizsgálta az MNB-ben lévő tanácsadói szerződések szabályosságát és szükségességét. Megállapítást nyert, hogy a tanácsadók kiválasztása és a szerződéskötések során hiányosságok voltak tapasztalhatóak. Az FB véleménye szerint a szervezeti egységeken kívül alkalmazott elnöki tanácsadók (monetáris politika, kommunikáció területeken) tevékenysége felesleges, értelmetlen és kockázatokat hordoz.
- Az MNB vezetése által indított hatékonysági projekt (HAJÓ projekt) lebonyolítása és a projektnek betudott költségmegtakarítások, eredmények számos ponton megkérdőjelezhetőek, amint azt az ÁSZ éves jelentése tartalmazza.

A) RÉSZ

AZ FB TEVÉKENYSÉGÉNEK KERETEI

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény (MNB-törvény) 50. § (10) bekezdése alapján a felügyelőbizottsági tag az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó miniszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartozik. A tájékoztatás részleteire nézve sem az MNB-törvény, sem más jogszabály nem tartalmaz további előírásokat.

Az MNB Felügyelő Bizottságának ügyrendje a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozóan kimondja: „Az FB elnöke és tagjai - az MNB-törvényben előírt kötelezettségnek megfelelően - évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a miniszternek. Ezen túl is az FB elnöke és tagjai - igény szerint - tájékoztatási kötelezettséggel tartoznak az őket megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őket megbízó miniszternek.”

A kialakult gyakorlat szerint az FB tagjai éves beszámolójukat az előző év június 1-jétől az adott év június 1-jéig terjedő időszakra vonatkozóan készítik el.

1. Az FB jogállása, hatásköre, feladata, személyi összetétele

Az FB működésére (jogállására, hatáskörére, feladatára) alapvetően az MNB-törvényben és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (Gt.) foglaltak az irányadók. Az MNB-törvény 44. §-a értelmében a Gt. rendelkezéseit az FB-re nézve az MNB-törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Az FB MNB-törvényben meghatározott feladata az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzése. Hatásköre nem terjed ki a Magyar Nemzeti Banknak az MNB-törvény 4. §-ának (1)-(7) bekezdéseiben meghatározott alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB-eredményre gyakorolt hatására.

Az FB MNB-törvény szerinti másik feladata az MNB belső ellenőrzési szervezetének - az említett korlátozással történő - irányítása. (Az FB hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében a Belső ellenőrzés feletti irányítási jogot az MNB igazgatósága gyakorolja.)

Az MNB Alapító Okirata szerint az FB az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB elnökétől, alelnökeitől és ügyvezető igazgatójától szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresetteknek, vagy az által kijelölt személynek 5 munkanapon kell írásban teljesítenie.

Az FB a Gt. 35. §-ának (1) bekezdése alapján egyes ellenőrzési feladatok elvégzésével bármely tagját megbízhatja, illetve az ellenőrzést állandó jelleggel is megoszthatja tagjai között.

Az FB haladéktalanul köteles értesíteni az MNB elnökét és szükség esetén a magyar államot, mint részvénytulajdonost képviselő nemzetgazdasági minisztert, ha ellenőrzési tevékenysége során - megítélése szerint - jogellenességet, az Alapító Okiratba ütköző tényrt vagy az MNB érdekeit sértő körülményt észlel.

Az új MNB-törvény 50. §-ának (4) bekezdése szerint az FB tagjai:

- a) az Országgyűlés által választott elnöke,
- b) az Országgyűlés által választott további három tag,
- c) a miniszter képviselője,
- d) a miniszter által megbízott szakértő.

Az MNB törvény FB tagjaira vonatkozó rendelkezései nem érintik a korábbi MNB törvény szerinti felügyelőbizottsági tagok megbízatását.

A választás és megbízás alapján - 2010. november 16-tól - az FB személyi összetétele a következő:

Elnök: Járai Zsigmond

Tagok: Dr. Katona Tamás

Madarász László

Nátrán Roland

Dr. Róna Péter

Dr. Szényei Gábor András

Dr. Thuma Róbert

Varga István

Az FB tagjai az MNB-törvénynek megfelelően évente nyilvános vagyonynyilatkozatot tesznek.

2. Az FB működésének fő jellemzői, ülésezési és döntéshozatali rendje

Az MNB-ről szóló törvényben meghatározott MNB FB feladatkör bizonyos vonatkozásokban eltér a felügyelőbizottságok szokásos feladataitól:

- az FB elsősorban nem az ügyvezetést, hanem az MNB működését ellenőrzi;
- az FB-nek a tulajdonos állam megbízásából a működést folyamatosan kell ellenőriznie (nemcsak a működés eredményét).

Az FB a rá vonatkozó törvények, a saját ügyrendje, a belső célra használatos működési alapelvek alapján végzi a tevékenységét.

Az FB ellenőrző tevékenységének fő formája az FB-ülések. Ezeken az MNB illetékes vezetőinek és meghívott szakértőinek jelenlétében az MNB tevékenységére vonatkozó anyagokat (beszámolókat, előterjesztéseket, tájékoztatókat, valamint vizsgálati jelentéseket) tárgyal. Szükség esetén az FB határozatokat hoz, ajánlásokat, kéréseket fogalmaz meg. Az FB az üléseit - alapvetően az éves ún. gördülő munkatervének megfelelően - általában havonta tartja.

Az FB működésének szervezése az FB elnökének feladata. Az FB üléseire meg kell hívni az MNB elnökét és a belső ellenőrzés vezetőjét. Amennyiben az ülésen nem tud részt venni az MNB elnöke, az MNB tv. 47. § (8) bekezdése szerinti helyettese helyettesíti. Amennyiben a törvény szerinti helyettese sem tud részt venni az ülésen, akkor az MNB elnöke, egy nevében nyilatkozattételre feljogosított személyt delegálhat az ülésre. Az FB elnöke, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelőbizottsági tag az FB üléseire meghívja az FB-vel való kapcsolattartásra kijelölt személyt, továbbá az egyes napirendek tárgyalásához - akár FB-tag vagy az FB-ülés állandó meghívottja, illetőleg valamely napirendi pont előadója előzetes kezdeményezésére is - további személyeket is meghívhat. A könyvvizsgáló és az Állami Számvevőszék képviselője az FB üléseire eseti jelleggel meghívhatóak.

Az FB elnöke az egyes napirendi pontok tárgyalásához további személyeket is meghívhat. Az FB zárt ülést is tart, ezen csak a tagok, valamint az FB által meghatározott személyek vehetnek részt. Az FB üléseiről jegyzőkönyv készül. Az FB határozatait többségi szavazással hozhatja.

Az FB-nek módja van a testületi ülései közötti időszakban a halaszthatatlan, aktuálissá váló ügyekben „felvilágosítást” kérni, továbbá az MNB vezetőivel kapcsolatot kezdeményezni, esetleg - különösen fontos kérdésekben - elektronikus úton határozatot hozni.

Az FB az ülésekről, illetve a határozatairól - a titoktartási kötelezettség betartásával - közlemény formájában vagy más módon a nyilvánosságot tájékoztathatja.

Az FB a hatáskörébe tartozó ügyekben folyamatosan tájékozódik az MNB működésével kapcsolatos döntésekről és azok hátteréről azáltal is, hogy az FB elnöke - ahogyan korábban a Vezetői bizottság esetében - állandó meghívottként, tanácskozási joggal részt vehet az igazgatóságnak az MNB működés irányításával kapcsolatos kérdéseket tárgyaló ülésein. Ilyenkor az FB a tárgyalandó anyagokat is megkapja. Az igazgatósági ülésekről készült jegyzőkönyveket és határozatokat az FB tagjai is megkapják.

3. Az FB kapcsolata az Országgyűléssel, a tulajdonossal, az ÁSZ-szal

Az FB tevékenységét a Magyar Nemzeti Bank tulajdonosának, a magyar államnak a képviseletében eljáró Országgyűlés, és az államháztartásért felelős miniszter - aki jelenleg a nemzetgazdasági miniszter - megbízása alapján végzi. Az FB az MNB folyamatos működését értelemszerűen a tulajdonos érdekei alapján, azok képviseletében ellenőrzi. Ezért az FB beszámolási kötelezettséggel tartozik az Országgyűlésnek és a nemzetgazdasági miniszternek.

Az FB beszámolási kötelezettségének rendszeresen, a kialakult gyakorlat alapján minden év közepén - legutóbb 2011 júniusában - eleget tett.

Az FB kapcsolata az Országgyűléssel

Az elmúlt években az FB beszámolóit az Országgyűlés - mint testület - és a képviselők megkapták. A beszámolókkal kapcsolatban probléma nem merült fel. Az Országgyűlés és bizottságai részéről személyes konzultációk indokoltsága nem merült fel, ilyenekre a beszámolási időszakban nem került sor.

Az FB és a részvénytulajdonost képviselő nemzetgazdasági miniszter kapcsolata

Az FB beszámolóit a tulajdonost képviselő nemzetgazdasági miniszter is rendszeresen megkapta. A miniszter az FB írásbeli beszámolója és képviselőjének tájékoztatása alapján informálódik az FB tevékenységéről.

A nemzetgazdasági miniszter az FB tájékoztató anyagait megkapta, egy esetben vizsgálat lefolytatására kérte fel a felügyelőbizottságot.

Az FB és az Állami Számvevőszék együttműködése

Az Állami Számvevőszék elnökével 2002-ben megállapodás született az együttműködés formáiról. Képviselője részt vehet a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsági ülésein. Az ÁSZ elnöke tájékoztatásul megkapja az ülésekről készült jegyzőkönyveket, a tapasztalat szerint azokkal az illetékes főigazgató és az ÁSZ egyes munkatársai is megismerkednek. Az Állami Számvevőszék rendszeresen megküldi az FB-nek az MNB ellenőrzésére vonatkozó programját.

Az Állami Számvevőszékkel az együttműködés tárgyyszerű és korrekt volt. Az FB konzultációkkal is segíti az ÁSZ ellenőrző tevékenységét; ezeken a megbeszéléseken a tapasztalatok informális egyeztetésére is sor kerül.

Míg az FB az MNB működését folyamatos jelleggel ellenőrzi, addig az Állami Számvevőszék alkalmanként végez átfogóbb ellenőrzést; ekkor az MNB megelőző évi gazdálkodását és az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét is vizsgálja. Az ÁSZ - az MNB-ben folytatott ellenőrzés keretében - 2010-ben és 2011-ben is megvizsgálta az FB munkatervét, ügyrendjét, és kritikái észrevételt nem tett azokra; az FB tevékenységét szabályszerűnek minősítette.

Az FB véleményezi az ÁSZ-nak az MNB működéséről készülő jelentéstervezeteit; az ÁSZ ezeket a véleményeket figyelembe veszi. Az FB az ÁSZ-jelentéseket MNB-re vonatkozó megállapításait, észrevételeit, javaslatait tekintetbe veszi és figyelemmel kíséri, ennek keretében nyomon követi az ún. realizáló intézkedések megvalósulását.

4. Az FB működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek

Az FB ügyrendje és az MNB szervezeti és működése szabályzata szerint az FB három MNB-alkalmazottból álló titkársága az FB munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat lát el.

Az FB működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Ennek megfelelően az MNB irodahelyiséget, irodai berendezéseket és eszközöket biztosít az FB titkársága és az FB tagok számára. Az FB a 2012. évi költségtervét 4.556 ezer forintban határozta meg, amely összeget az MNB az éves pénzügyi tervében elkülönítette. A költségterv legjelentősebb tétele (3.000 ezer forint) külső szakértők felkérésére áll rendelkezésre, amelynek felhasználására az FB testületi ülésén hozott határozatai alapján kerülhet sor.

B) RÉSZ

AZ FB ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGE SORÁN SZERZETT TAPASZTALATOK

1. Általános tapasztalatok

1.1 Az FB tevékenységének fő jellemzői

Az FB a beszámolási időszakban 11 ülést tartott. Ezekon mintegy 65 anyagot tárgyalt meg, a beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjait, valamint a megtárgyalt napirendi pontok témáit az 1. sz. melléklet, az FB által hozott határozatokat a 2. sz. melléklet tartalmazza.

A felügyelőbizottság ellenőrző vizsgálatai az MNB működésének mindazon kérdéseire, összetevőire kiterjedhetnek, amelyeket az MNB-törvény nem sorol az „alapvető feladatok” körébe. Ennek megfelelően az FB által az elmúlt időszakban vizsgált témák sokrétűek, a Bank tevékenységének jelentős részére kiterjedőek voltak.

Az MNB gazdálkodásának egészére vonatkozóan az FB rendszeresen három típusú anyagot tárgyalt:

- az éves üzleti terv irányelveiről és magáról az éves tervről szóló tájékoztatókat;
- a negyedévenkénti és az egész évi gazdálkodásról szóló tájékoztatókat;
- a Bank éves mérlegéről és eredményéről készített beszámolókat, valamint az FB ezzel kapcsolatos jelentéseit.

Az FB foglalkozott az MNB működésének más fontos kérdéseivel is. Ülésein tájékoztatókat vitatott meg a munkatervében szereplő témákban, az MNB által adott felvilágosításokkal kapcsolatban és az FB belső ügyeiről (ügyrendje, munkaterve, költségterve, iratkezelése, vizsgálatok kezdeményezése stb.).

Az FB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének másik súlypontját az FB hatáskörébe tartozó ügyekben irányított belső ellenőrzési szervezeti egység ellenőrzési munkatervében szereplő - az FB által is jóváhagyott - vizsgálatok figyelemmel kísérése jelenti. (A belső ellenőrzési tevékenységet a B) rész 4. pontja részletezi.) Az FB több alkalommal rendelt el olyan belső ellenőrzési vizsgálatot, amely az év elején elfogadott munkatervben nem szerepelt.

1.2 Kapcsolat és együttműködés az MNB vezetésével

A felügyelőbizottság munkáját a törvény adta kereten belül, de a korábbinál szélesebb értelmezéssel - a jegybanki folyamatokat és azok szabályozottságát teljes körűen vizsgálva - kívánta folytatni. Ezzel kapcsolatban a bank vezetésének eltérő nézeteivel találkozott. Az új jegybanktörvény hatályba lépése óta ezzel kapcsolatos vita nem merült fel.

1.3 Az MNB szervezeti működése, ennek szabályozása

A korábbi beszámolási időszakban az FB 2011-5/III. számú határozatával megállapította, hogy az MNB működésében döntéshozatali és folyamatszervezési hibák vannak. A vezetési hiányosságok megléte nemcsak a Vezetői Bizottság működésében tapasztalható, hanem a közbeszerzési eljárások bonyolításában is.

A beszámolási időszakban lefolytatott közbeszerzési célvizsgálat szerint a kifogásolt gyakorlat az egyedi ügyekben hozott szakmai döntések vitathatóságából, és nem megfelelő kontrollok miatt adódtak, és nem a folyamatok hibás kialakításából.

Az időközben életbe lépett új MNB törvény más irányítási modellt állított a MNB élére, az igazgatóság működése (testületi irányítás) jótékonyan hathat a korábban megfogalmazott kritikák kiküszöbölésére.

2. Az MNB gazdálkodása

2.1 A belső gazdálkodás rendjének fő jellemzői

Az MNB gazdálkodásáért való egyszemélyi felelősség az MNB elnökét 2012. március 29-ig terhelte. Ezt követően, az igazgatóság megalakulásától a gazdálkodásért az MNB igazgatósága felel.

Az MNB-ben elnöki utasítás állapította meg a gazdálkodás belső általános rendjét és alapelvét (az ún. „négy szem” elvet). Eszerint a bankon belül az erőforrások igénybevételét kezdeményező felhasználó szervezeti egységek és költséggazdák (a gazdálkodás egy-egy meghatározott területén az MNB egészére nézve felelős szervezeti egységek) együttesen felelősek a gazdálkodásért, ezáltal biztosítva az adott tevékenység feletti többoldalú kontrollt.

A banküzemi működést biztosító, nem jegybanki alapfeladatot ellátó, és közvetlenül nem az MNB elnökének felügyelete alatt álló szervezeti egységeket ügyvezető igazgató felügyeli, aki az elnök közvetlen alárendeltségében tevékenykedik.

2.2 A 2011. évi mérleg és eredménykimutatás

Az FB az MNB-törvény szerinti korlátozással - miszerint a jegybanki alaptevékenységből fakadó adatok alakulását nem vizsgálhatja - eleget tett az MNB 2011. évi mérlege és eredménykimutatása vizsgálatával kapcsolatos jelentési kötelezettségének. Az FB a Részvényesnek küldött jelentésének összeállítása során a mérleg, az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet adatain, információin túl figyelembe vette az MNB részletes beszámolóját, a könyvvizsgáló jelentését, valamint a folyamatos tulajdonosi ellenőrzési tevékenység keretében szerzett ismereteket és saját megállapításait.

Az FB a törvényben meghatározott hatáskörének megfelelően tájékoztatta a Részvényt az Magyar Nemzeti Bank 2011. évi mérlegében és eredménykimutatásában szereplő, 12 501 799 millió forint mérlegfőösszegről és a 13 598 millió forint eredményről (nyereségről). Az MNB törvény 49. § (4) bekezdése b) pontja szerint az igazgatóság hatáskörébe tartozik az osztalék fizetéséről való döntés meghozatala. 2011. évet illetően az igazgatóság az MNB törvény 64. § (1) bekezdésére tekintettel a Magyar Nemzeti Bank 2011. évi eredményéből és eredménytartalékából osztalékot nem fizet. Ennek megfelelően az FB egyetértett azzal, hogy az MNB 2011. évi mérleg szerinti eredménye 13 598 millió forint nyereség legyen. Az MNB igazgatósága megállapította az MNB 2011. évi üzleti évről szóló auditált éves beszámolóját, valamint a mérleg és eredménykimutatás fő számait.

2.3 A működési költségek és ráfordítások

Az MNB-nek a gazdálkodásáról szóló rendszeres tájékoztatói többek között tartalmazzák a működési költségek és ráfordítások alakulásának bemutatását.

A 2011. évi működési (személyi jellegű és banküzemi általános) költségek alakulását összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja.

M e g n e v e z é s	2010. évi tény	2011. évi terv (tartalék nélkül)	2011. évi tény	Index (2011. évi tény / 2011. évi terv)	Index (2011. évi tény / 2010. évi tény)
	millió forintban			százalékban	
Személyi jellegű ráfordítások	7 009	7 023	6 884	98,0	98,2
Banküzemi általános költségek	5 774	5 820	4 998	85,9	86,6
Összesen	12 783	12 843	11 882	92,5	93,0

2011-ben a működési költségek összege 11 882 millió forint, az előző évinél 901 millió forinttal (7,0 százalékkal) kevesebb. A csökkenés valamennyi fő költségcsoportnál bekövetkezett, legnagyobb összegben és mértékben (381 millió forint, 40 százalék) az értékcsökkenési leírás esetében.

A működési költségek nagyobbik felét kitevő személyi jellegű ráfordítások (6 884 millió forint) - elsősorban az elnök, az alelnökök és a Monetáris Tanács tagjainak törvénymódosítás által bekövetkezett jövedelemmérséklődése, továbbá az MNB átlaglétszámának csökkenése, valamint a munkáltatói személyi jövedelemadó mértékének törvényi szabályozás miatt csökkentése eredményeként - 1,8 százalékkal (több mint 120 millió forinttal) csökkentek.

A 2011. évi főbb költségelemek alakulása, és változása az előző évihez képest (millió forint):

	2010	2011	%
Személyi költség	7 007	6 884	88
Értékcsökkenés	2 180	1 799	82
IT költség	1 219	1 149	94
Üzemeltetési költség	1 550	1 361	88
Egyéb költség	857	817	85

2.4 A 2012. évi pénzügyi terv

Az MNB elnöke a működési költségek 2012. évi tervének főösszegét a Vezetői Bizottság 2011. december 21-i ülésén - a központi tartalék 180 millió forint összegével együtt - 12 201 millió forint összegben fogadta el.

2012. februárban módosításra került a 2012. évi működési költségterv, ennek főösszege 12 137 millió forint lett, amiből a tartalék 179 millió forintot tett ki. A személyi jellegű ráfordítások 2012. évi tervének végleges előirányzata 6 868 millió forint.

A 2012. évi működési költségtervet döntően a személyi jellegű költségek, az üzemeltetési költségek és az értékcsökkenési leírás, valamint az egyéb költségek csökkenése határozta meg. A 2012. évi működési költségterv a februári módosítás után mintegy 2,1 százalékkal haladja a 2011. évi tényleges költségszintet.

3. Tematikus vizsgálatok

3.1 Az MNB javadalmazási stratégiájának vizsgálata

- Az MNB a felügyelőbizottság 2011-3/III. számú határozata alapján áttekintette a bank javadalmazási stratégiáját és azt a következő 3 évre az FB észrevételei alapján módosította.
- Az illetékes szakterület ismét elvégezte a bérek benchmarkolását az európai jegybankokkal, a hazai kereskedelmi bankokkal, illetve megvizsgálták a belső javadalmazási rendszer struktúráját.
- A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy a jegybankok többsége a banki/pénzügyi szektort tekinti célpiacnak, továbbá a bérpiaci mediánt tekinti referenciának.
- A jelenlegi jövedelemszintet értékelve az MNB a kereskedelmi bankok Q3 szintjének 104,7 százalékan fizet, de mivel az MNB véleménye szerint az összes juttatási csomag a piaci érték alatt van (piaci érték 83 százaléka) a teljes javadalmazás tekintetében a bankok jövedelméhez mérve csak a medián 110 százalékan áll.
- Az MNB módosított stratégiája a piaci mediánhoz való közelítést célozza, de csak a medián + 5 százalékos szintre, a munkaerő versenyképességének megerősítésére hivatkozva. Ezt a bank 3 év alatt tervezi elérni.
- A bank számításai szerint, amennyiben 2012-ben a referencia piac mértékétől 1 százalékkal kisebb általános béremelést irányoz elő, illetve az egyes belső bérbeállítások korrekciója megtörténik, akkor 2012-ben a medián + 7 százalékra, majd az utána következő 2 évben a piacinál 1 százalékkal kisebb bérfejlesztés mellett elérhető a megcélzott bérbeállítás.
- Ehhez továbbá szükség van arra is, hogy a bónusz mértékek korrekciója is megtörténjen elsősorban a vezetők szintjén. Időközben a módosított vezetői bónusz középértékek 20 - 55 százalék helyett, 15,6 - 33,6 százalékban lettek meghatározva.
- A bank a cafeteria összeget (641,7 ezer Ft/év) nem kívánja emelni, egyéb juttatási elemeknél változást nem tervez.

Észrevételek

- Pozitívan kell értékelni, hogy a bank vezetése felismerte, hogy az eddigi bérpolitikájában még a saját maga által kitűzött benchmarkot meghaladóan növelte a béreket, illetve bérszínvonalat ért el az elmúlt években elsősorban a vezetői bérek területén. Ezt az Állami Számvevőszék 2010. évi előzetes jelentése is megállapította, azaz:

„A Bank 2010-től eltért a bérfejlesztési döntések meghozatalánál alkalmazott korábbi évek gyakorlatától, az addig alkalmazott alapszínvonal középértékeket 3,7 százalékkal megemelte. Az előterjesztésben a 2009. évi adatok és a megemelt viszonyítási alapok figyelembevételével az EEF szakterület bemutatta az MNB trend és a kereskedelmi banki ágazat referencia szintje közötti eltérést. A bemutatott adatok alapján megállapítható, hogy csak három besorolási szint (B01, B02 és V05) esetében maradt el (-4,15 - -8,33 százalékponttal) a Bank trendje a banki ágazat referencia szintjétől. A további 15 besorolási szintnél a Bank adatai a 2009. évi viszonyítási alaphoz mérten 0,90 - 16,63 százalékponttal meghaladták a referencia bérszinteket. Hét besorolási szinten az érték 10,00 százalékpont feletti. A Bank trendjei összességében 2010-ben is meghaladták a kereskedelmi bankok bérszintjeit.”

- A megcélzott referencia piac medián + 5 százalékos beállítás ugyanakkor vitatható, a hazai bérpiaci tendenciák és (akár pénzügyi, akár államigazgatási) bérszínvonal összehasonlításában.
- Az FB kifogása a bérpolitikával szemben az, hogy túlzott mértékű volt a vezetők számára kifizetett jövedelem növekedése, nem igazodott a társadalmi elvárásokhoz, a gazdaság jelenlegi helyzetében indokolatlan.

A tervezett bércorrekció ennek nem felel meg, a vezetői bónusz középértéket ugyan csökkenti a javaslat, de általában a csökkenés nem éri el a 10 százalékot.

Helyesebb lenne ehelyett az MNB tevékenységéhez, illetve az egyes szakterületek jellegéhez kialakított bónusz maximumok meghatározása, továbbá az éves terv keretében az alapbértömeghez viszonyított bónusz bértömeg fixálása.

A 2010. évi adatok alapján az MNB vezetők számára az éves alapbér 31,1 százalékát a beosztottak számára 14,9 százalékát, átlagosan 17,7 százalékot fizettek ki, amely átlagosan 2,12 hónap átlagos bónusz keretet jelentett.

- Pozitívumnak tekinthető ugyanakkor, hogy az MNB 2012-ben csupán 1,8 százalékos átlagos béremelést hajtott végre és nem növelte a vezetői béreket.
- Egyéb juttatások körében külön ki kell emelni a vezetői cégautók kérdését. A vizsgálat idején a bank összesen 23 db középkategóriájú gépkocsit biztosított a vezetők számára, (kül- és belföldön) korlátlan kilométer használattal, az összes költség kifizetése mellett. A bank nem vette figyelembe az FB ezirányú észrevételeit. Az új jegybanktörvény hatályba lépése után - ami a Monetáris Tanács tagjainak azonos egyéb juttatásokat állapít meg az MNB alelnökökkel és MNB elnökkel - az MNB tovább növelte a személyi használatú gépkocsik számát.

3.2 A Magyar Nemzeti Bank beszerzési gyakorlatának vizsgálata

A felügyelőbizottság a nemzetgazdasági miniszter felkérésére, a 2012-1/I. számú határozatával rendelte el az MNB beszerzési gyakorlatának vizsgálatát.

A vizsgálat a beszerzés folyamatára irányult, a szabályozásra, szabálykövetésre, a döntéshozatal módjára és a folyamatba épített ellenőrzésekre. Nem volt cél az egyes, konkrét beszerzések tartalmi, szakmai megfelelőségének, indokoltságának vizsgálata. A vizsgálat összefoglalója átfogó értékelést fogalmaz meg a beszerzési gyakorlatról, figyelembe véve a közelmúlt FB vizsgálatainak tapasztalatait.

A felügyelőbizottság 2010 és 2011 folyamán több olyan vizsgálatot folytatott egyedi ügyekben, mely érintette a beszerzési tevékenységet – pl.: tanácsadói szerződések – főként a szabályszerűség és indokoltság szempontjából, amihez külső tanácsadót is igénybe vett. Ezen egyedi vizsgálatok tapasztalata indokolta a beszerzések menetének átfogó vizsgálatát, amely kiterjedt az előkészítési, döntési és végrehajtási folyamatokra, valamint a kontroll módjára és végrehajtására.

A vizsgálat során áttekintettük a banki beszerzések típusait és az azoknak megfelelő általános és specifikus eljárásokat. Megállapítható, hogy a beszerzések a vizsgált időszakban szabályozottan és szabályosan, a hatáskörök és felelőségek egyértelmű meghatározásával történtek. A folyamat és szabályozása a vizsgált időszakban gyakran változott a törvényi követelmények, szervezeti változások, racionalizálás, az elektronikus ügyintézés bevezetése miatt. Néhány módosítás a működés során vagy az ellenőrzések által (FB, ÁSZ, BEL) feltárt hiányosságok korrekciójára vezethető vissza. A jelen vizsgálat két kisebb ellenőrzési hiányra és azok kiküszöbölésének szükségességére hívja fel a figyelmet. Az egyik hiányosság a felső vezetői döntéshozatali szinteknek az ún. Beszerzési Workflow-ban történő megfelelő kezelését kívánja meg abban az esetben, ha a tervezett összeggel szemben a tényleges ráfordítás

megaladja a döntéshozatali szintet, míg a másik a közbeszerzési tervek nyilvánosságra hozatalát érinti akkor, ha a tervek módosulnak.

A folyamatok részletes feltérképezése és áttekintése alapján megállapítható, hogy a korábbi vizsgálatokban az FB által felkért külső szakértő részéről kifogásolt gyakorlat az egyedi ügyben hozott szakmai döntések vitathatóságából és a nem megfelelő kontrollok miatt adódott és nem a folyamatok hibás kialakításából. A vizsgált négy év során több ellenőrzés tárt fel egyedi esetekben ellenőrzési hiányosságot, amit a menedzsment figyelembe vett és javította az eljárási rendet.

A jelenlegi, átfogó vizsgálatban és egyúttal a korábbi vizsgálatok eredményei alapján a beszerzési folyamat három szakaszát illetően fogalmaztak meg észrevételeket.

Beszerzések indokoltsága

Bizonyos szolgáltatások igénybevétele esetén, különösen a kiszervezett és a tanácsadói tevékenységek tekintetében felmerülhet a beszállító alkalmazása szükségességének, hatékonyságának és célszerűségének kérdése, mert a vizsgálat vezetői a rendelkezésre álló számítások, tanulmányok alapján a felső vezetői elképzelésekkel, elkötelezettséggel nem minden tekintetben tudnak azonosulni. Az FB rámutatott az utóértékelés fontosságára. A Logisztikai Központ épület-karbantartása kapcsán alkalmazott külső üzemeltetés, néhány kommunikációs kiadás és néhány jogi szolgáltatás kiszervezésének szükségessége kérdéses lehet.

Tervezés, piacfelmérés megfelelősége

A jegybanki gazdálkodás belső szabályzata szerint a „beszerzési terv a pénzügyi terv alapja”. Külső költségvetési korlát hiányában a menedzsment már kezdetben, a felülről lefelé történő tervezési szakaszban megszabja a felső pénzügyi határt a költségekre és a beruházás tartalmára, figyelemmel a lefektetett irányelvekre. A nagyobb konkrét beruházásokat azonban üzleti esettanulmányok és nem számszerűsíthető előnyök alapján kell eldönteni, szisztematikus, pontozásos értékeléssel.

A korábbi, konkrét beszerzési vizsgálat kapcsán már az FB által felkért külső szakértő észrevételezte, hogy a beszerzési eljárást is körültekintően meg kell tervezni. Bár a folyamat tartalmaz erre vonatkozóan kontrollokat, néhány esetben kérdés merült fel

- az összeszámítás megfelelő alkalmazását,
- a közbeszerzés megfelelő módjának (gyorsított, nyílt tárgyalásos stb.) kiválasztását illetően, továbbá
- a közbeszerzési határhoz közel eső beszerzések szabályszerűségének vonatkozásában.

Ez utóbbit az FB egy konkrét beszerzés esetén külön is vizsgálta.

Az FB is megerősítette, hogy az előzetes piacfelmérések fontosságának hangsúlyozása mellett figyelmet kell fordítani arra is, hogy az információszerzéssel bizonyos piaci szereplőket ne hozzon versenyelőnybe a bank, az alkalmassági kritériumok ne bizonyuljanak túlzónak, versenykorlátozónak.

Visszamérések rendszere

A nagyobb beruházásokat a Beruházási és Költséggazdálkodási Bizottság (BKB) visszaméri a beszerzési folyamat részeként, beleértve a keretszerződéseken belüli lehívásokat, a beruházások ráfordításait és a felmerülő költségeket. A beszerzések dokumentáltsága általában megfelelő, azonban a Beszerzési Workflow-ból, illetve az ahhoz kapcsolódó SPS dokumentumtárból több esetben hiányzik vagy nem

azonos tartalommal szerepel benne az utólagos elemzéshez szükséges adat, ami az ellenőrzést nehezíti, illetve az utólagos lekérdezéseket nehézkessé teszi.

A szállítók utóértékelése a kiemelt projektek esetében rendszerszerűen működik, ugyanakkor a többi beszerzésre vonatkozó tapasztalatokat gyűjtő Tudástár frissítése hosszabb ideje szünetel.

A vizsgálat során kiválasztott minták egyikében a több évre szóló, közel nettó 1 milliárd forint értékű „egy üzemeltetős” szolgáltatás újabb pályáztatását megelőző visszamérésre – a Logisztikai Központ esetében – az FB vizsgálat alatt került sor.

A feltárt hiányosságok és javaslatok az alábbiakra vonatkoztak:

- a felső vezetői döntéshozatali szintek Beszerzési Workflow-ban történő kezelésére,
- a közbeszerzési tervek – módosítás esetén történő – ismételt nyilvánosságra hozatalára,
- beszerzési adatok évenkénti összeállítására,
- a beszerzések rendszeres visszatekintésre alapot adó nyilvántartás kialakítására.

3.3 A Magyar Nemzeti Bankban történt utazások, gépjármű és bankkártya-használat vizsgálata

A vizsgálat arra keresett választ, hogy az MNB érdekeire, belső vonatkozó szabályokra (utasításokra) tekintettel az utazások, a gépjármű- és MNB bankkártya használat megfelelően történik-e. A vizsgálat hatóköre kiterjedt a külföldi kiküldetések, a gépjárműhasználat és a bankkártya-használat gyakorlatának a vonatkozó külső és belső utasításokkal való összhangjára, valamint a folyamatok szabályokkal való lefedettségére, kontrolláltságára, dokumentumokkal való alátámasztottságára.

Megállapítások

Az utazások száma az elmúlt években viszonylag állandó volt, az összköltség csökkenő tendenciát mutat. A Belső ellenőrzés részletes elemzése és a kiválasztott minta alapján a következők állapíthatók meg:

- Egyes utazásoknál tapasztalható a többes részvétel, amelyek közül egyik indoklása megkérdőjelezhető volt.
- A bankban elterjedt gyakorlat a hivatalos utak magáncélú meghosszabbítása arra hivatkozva, hogy így (pl. hétfélig indulást/érkezést választva) olcsóbb repülőjegy vásárolható. 2010-ben 64 ellenőrzött utazásból 23 alkalommal összesen 63 nap magáncélú tartózkodás volt a szolgálati úttal egybekötve.

Az MNB szabályozása lehetővé teszi a magáncélú szállásköltség kifizetését, ha azt olcsóbb repülőjegy kompenzálja és az út összköltsége ezzel nem növekszik. E szabályra való hivatkozással 2010-ben négy esetben összesen 7 nap magáncélú tartózkodás szállásköltségét az MNB fizette.

Bár a Belső ellenőrzés visszaélést nem talált, ez a gyakorlat széles körben alkalmazva helytelennek tűnik, visszaélésekre adhat alkalmat, nehezen kontrollálható.

- A bank utazásainak nagy része az EKB, EU, illetve egyéb intézmények tagságából eredő kapcsolatokhoz, rendezvényekhez, bizottsági ülésekhez kapcsolódik. Ha kisebb mértékben is, de sor került olyan költséges tengerentúli utazásokra, amelyek általában valamilyen konferenciához, kongresszusokhoz kapcsolódnak, azonban a magas költségigény miatt az utazás mérlegelés tárgyát kell, hogy képezze.

Kirívó jellegű a magas költségű utak között, a Kommunikáció szakterület részvétele az OECD Financial Literacy Measurement Expert Subgroup Meeting-en (Brazília) 2009. december 22-i utazással 846 eFt költséggel.

A munkatársak utazásának engedélyezése a szervezeti egység vezetők hatásköre, azonban a költségesebb utazásnál célszerű lenne, ha az engedélyezés magasabb szinten történne.

- A bank kiküldetési szabályzata irányelvei nem írják elő az úttal kapcsolatos írásbeli jelentési kötelezettséget, ezért számos esetben az utazás célszerűségét, hasznosságát utólagosan visszamérni nem lehetséges.

3.4 A Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződések vizsgálata

3.4.1. Összefoglaló az MNB-ben lévő tanácsadói szerződések vizsgálatáról

A felügyelőbizottság 2011. március 4-én hozott határozatot a Magyar Nemzeti Bankban (továbbiakban: MNB) lévő tanácsadói szerződések felügyelőbizottság által történő vizsgálatáról. A felügyelőbizottság az említett határozatában a vizsgálatot két szakaszra bontotta. A II. szakasz a szervezeti egységek által igénybevett tanácsadói tevékenységek ellenőrzésére irányult.

A vizsgálat célját és hatókörét a felügyelőbizottság, a 2011. április 1. keltezésű 2011-4/VI. számú határozatában körvonalazta. A határozat értelmében a vizsgálat célja annak megállapítása, hogy foglalkoztatási és egyéb szabályokra vonatkozóan – ide értve az MNB belső szabályait is –, valamint a tevékenységek eredménye alapján, ezek a szerződések megfelelőek voltak-e, szükségesek voltak-e, különös figyelemmel az MNB érdekeire.

A felügyelőbizottság a 2011. szeptember 11-i ülést követően a jogi tanácsadás jellegű szolgáltatások vonatkozásában kérdéseket tett fel. Kérte meghatározott ügyvédi irodák által végzett szolgáltatások részletesebb magyarázatát, valamint ezen ügyvédi irodák részére, az MNB által kifizetett szolgáltatások ellenértékének analitikus kimutatását (havonta, milyen jellegű szolgáltatást, milyen óraszámban végzett, milyen összegben).

Az ellenőrzés alapján megállapítható, hogy a bank által kiszervezett jogi tevékenység alapvetően olyan speciálisabb jogi szolgáltatások ellátására irányul, amelyet általában költséghatékonyabb módon lehet a piacról beszerezni, mint főállású szakjogászt foglalkoztatni.

Az elmúlt időszakban ilyen jogi beszerzésekre a bank az alábbi összegeket fordította:

Holokauszt per nélkül:

2008. évi összesen:	63,6 MFt	
2009. évi összesen:	55,8 MFt	
2010. évi összesen:	225,9 MFt	46,6 MFt
2011. I. félévi összesen:	118,0 MFt	27,4 MFt

A külső jogi irodák elsősorban a munkajog, ingatlanjog területen nyújtanak szolgáltatást, illetve perbeli képviseletekre kapnak eseti megbízást.

Az irodák, illetve az ügyvédek egy része régebb óta gyakorlatilag állandó jelleggel dolgozik a banknak.

Egyes szolgáltatások esetén a kifizetések nagyságrendje már felveti, hogy nem lenne-e célszerűbb pl. egy állandó munkaügyi szakember alkalmazása a munkajoggal összefüggő általános feladatok ellátására;

Egy kiemelt munkaügyi perben a bank belföldi jogi irodával devizában kötött szerződést.

3.4.2. Szervezet hatékonysági tanácsadás

Az MNB-ben 2008-ban indított átfogó szervezet - létszám hatékonysági vizsgálatot, ún. HAJÓ projekt -, amely megvalósulását az Állami Számvevőszék évente vizsgálta, a felügyelőbizottság pedig szabályossági és célszerűségi szempontból tekintett rá.

Előzmények

- Az MNB működési költségeinek jelentős részét a foglalkoztatottak létszáma, illetve az ezzel kapcsolatos személyi jellegű és dologi kiadások képezik, ezért a mindenkori, feladatra optimalizált munkavállalói létszám az alapja a bank hatékony működésének.
- Az elmúlt évtizedben az MNB feladatai nagymértékben változtak, alapvetően csökkentek, amellyel párhuzamosan a működési létszám is folyamatosan felülvizsgálatra került.
- Amíg 2000. év végén a létszám 1316 fő volt, 2004. év végén 938 főre csökkent párhuzamosan egyes korábbi jegybanki funkciók megszűnésével. A közel 30 százalékos leépítés ellenére az akkori igazgatóság úgy ítélte meg, hogy az optimális létszám szükségletet benchmarkolni lehet hasonló funkciókat ellátó jegybankokkal. Az összehasonlításra a 437 fővel működő svéd jegybank alkalmas volt. A bank szervezetfejlesztési osztálya a feladatot elvégezte és megállapítást nyert, hogy az akkori feladatokhoz mért létszám mintegy 200 fővel magasabb, ezért mintegy 200 fős leépítés lehetséges 2006., illetve 2008. év elejéig.
- A működés fejlesztési program a vártnál is gyorsabban teljesült 2005. év végére alig több mint 800 fő, 2007. év végére 690 főre csökkent a létszám, amely a 2000. év végi létszámnak mintegy fele.
- Összegezve a bank saját erőforrásokkal lényeges létszám és költségmegtakarítást tudott elérni a feladatok és a létszám monitorozásával.

A HAJÓ projekt előkészítése

- Az MNB Vezetői Bizottság 2007 novemberében foglalkozott a létszám helyzet kérdésével, ahol megállapították, hogy korábban a svéd benchmarking projektet leszámítva nem volt átfogó, felülről vezérelt hatékonyság vizsgálat, illetve ilyen saját erőből nem lehet megvalósítani. A lehetséges létszámcsökkentésből eredő költségmegtakarításra számítások készültek, amely szerint még egy 100 M Ft-os projektköltség mellett is - a magas bérköltségek miatt - már 2 százalékos létszámcsökkentés mellett is megtérül. A projekt 2008. évi költségterve ugyanakkor nem került beállításra.
- Az MNB költséghatékonyabb működését támogató projekt indítására 2008 márciusában került sor, ahol egy teljes körű tevékenység és folyamatátvilágítás célja fogalmazódott meg.

A tanácsadó kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy

- minél kevesebb időt vegyen el a kollégák munkájából,
- egységesen alkalmazható legyen különböző típusú tevékenységek költségeinek felméréséhez,
- ne legyen benne nagyon részletes folyamatfelmérés, mivel ez rengeteg munkaerőt és költséget igényel.
- A célok megfogalmazása mellett rögzítésre került, hogy kipróbált nagy tudású tanácsadóra van szükség megfelelő benchmark ismeretekkel, módszertannal stb. A projekt időszükséglete 3-4 hónap, kalkulált költségvetése 200 M Ft.

A Projekt tanácsadójának kiválasztása

A felhívásra mindkét jelentkezőtől érvényes pályázat érkezett az MNB-be a megadott határidőre. Az ajánlatok tartalmát a Beszerzési Bizottság és a szakértők értékelték egy előre meghatározott pontrendszer alapján. A 2008. július 7-én keletkezett, MNB/17268/2008 iktatószámú döntés-előkészítési jegyzőkönyv részletesen tartalmazza a pontrendszer ismertetését, az egyes ajánlatok értékelését, a bírálati lapokat és a Bizottság írásbeli szakvéleményét.

Ajánlati ár értékelése

Az elbírálás során értékarányosítás történt, azaz „az egyes ajánlatok részzempontonkénti tartalmi elemei az adott részzemponton belül megajánlott legjobb tartalmi elemhez kerülnek arányosításra, azzal, hogy a legjobb tartalmi elem a maximális pontszámot kapja.” Az ajánlati ár két részből áll; egyrészt a kiírásban szereplő feladatok megvalósítására vonatkozó egyösszegű megbízási díjból, másrészt a projekten felül lehívható tanácsadói napok díjából.

Boston Consulting Group:

- egyösszegű megbízási díj nettó 228.001.220 Ft, bruttó 273.601.464 Ft
- egy embernappal jutó egységdíj nettó 360.173 Ft, bruttó 432.207 Ft

McKinsey&Company:

- egyösszegű megbízási díj nettó 280.000.000 Ft, bruttó 336.000.000 Ft,
- egy embernappal jutó egységdíj nettó 1.400.000 Ft, bruttó 1.680.000 Ft.

Az értékelés során a Bizottság a nettó egyszeri megbízási díjat vette figyelembe. A későbbiekben is ez a díj került kifizetésre.

A beszerzési eljárás értékelése

A közbeszerzési eljárást az FB értékelésre megküldte közbeszerzési szakértőjének, aki az alábbi lényegesebb észrevételeket tette.

- A hirdetmény közzétételével indított gyorsított tárgyalásos eljárás 113 nap alatt került lefolytatásra, amely időszak gyorsítás nélküli eljárás lefolytatásához is elegendő lett volna.
- A tárgyalásos eljárás indoka nem állt fenn, sem a szolgáltatás jellege, sem a lebonyolított tárgyalások nem támasztották alá a speciálisan kivételes eljárást.
- A gyorsított eljárás jogalapját többek között megkérdőjelezi, hogy a beszerzés tárgyi igénye már 2007 novemberében megfogalmazódott.
- Az ajánlatkérő pályázati kiírásában 34 eredeti, vagy közjegyző által hitelesített dokumentumot kért be, amellyel ésszerűtlenül korlátozta a valós piaci versenyt, túlzott mértékű alkalmassági kritériumokat fogalmazott meg a referenciára, illetve a szakember átlagra vonatkozóan.
- A pályázatra 3 ajánlat érkezett, amelyből a Deloitte Zrt. pályázata - a szakértő véleménye szerint - jogtalanul kizárásra került.

- A fenti szigorú követelmények mellett ugyanakkor az is vélelmezhető, hogy a 2. fordulóra ajánlott McKinsey, illetve Boston Consulting ajánlata egyaránt megfelelő volt.
- Az elbírálás során a kialakított relatív és tágran értelmezhető értékelési elvek miatt a McKinsey cég nyerte a megbízást a versenytársánál bruttó 62 M Ft-al magasabb ajánlatával.

Összegzés

- Az MNB által indított hatékonysági projekt indítása, lebonyolítása és a projektnek betudott eredmények számos ponton megkérdőjelezhetők, amint azt az ÁSZ éves jelentései is tartalmazzák.
- Szabálytalanságok állapíthatók meg a gyorsított eljárású pályázat során. Az ajánlatkérő 2008. évi tervében ilyen mértékű projekttel nem számolt, előre nem tervezte, és a több mint 60 M Ft-al, illetve közel négyszer drágább tanácsadói napidíjjal dolgozó tanácsadót választotta.

Megjegyezendő, hogy a McKinsey cég referenciái elsősorban kereskedelmi bankok átvilágítására vonatkoztak, jegybanki referenciái a Boston Consulting-nak voltak.

Az ajánlatkérő nem törekedett az ajánlati ár(ak) csökkentésére, nem kezdeményezett árcsökkentő ajánlatot, miközben, ha áttanulmányozta volna pl. a McKinsey cég ajánlatát, abban referenciaként szerepel a DSK bolgár bank átvilágítása, amely 1 M euró összegű volt, 6 hónapos átvilágítási periódus, 2000 fő létszámcsökkentés.

Ily módon következtethető, hogy a McKinsey 336 M Ft-os bruttó vállalási ára, az elvégzett (de az MNB által nem mért) munkaidő ráfordítás díja kb. 650 ezer Ft/tanácsadó nap indokolatlanul magas, pazarló jellegű kiadás volt. Ezt a költséget tovább növelte az MNB által kijelölt projekt résztvevők számára kifizetett 40 M Ft többlet bónusz.

- A tanácsadó által irányított és megvalósult munka hozadéka és eredménye pontosan nem állapítható meg. Sem az elérhető és elért létszám-megtakarítás, illetve egyéb költségcsökkentés nagyobb részéről nem állítható, hogy azt belső erőforrásból, illetve a vezetői munkaköri kötelességből, belső szabályzatokból következően nem lehetett volna megvalósítani.

A bank rendelkezett szervezetfejlesztési osztállyal, egyesített HR és Kontrolling részleggel, akik tevékenységüként kötelesek lettek volna a hatékonyság javítását éves tervek keretében megvalósítani.

- Az egyes szervezeti egységek vezetőinek szintén munkaköri feladata az optimális munkaerő és eszközgazdálkodás. Az MNB-ben a vezetők 2008-2010 között kiemelt bónusz és egyéb személyi jellegű juttatást kaptak.

4. A belső ellenőrzési szervezet tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. számú törvény értelmében az MNB belső ellenőrzése a felügyelőbizottság, illetőleg a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az elnök irányítása alá tartozott. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvényben foglalt irányítási struktúrában történt változások eredményeképp a Belső ellenőrzés az 50. § (3) bekezdésében foglalt korlátozással a felügyelőbizottság, illetőleg a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az igazgatóság irányítása alatt áll a korábbi elnöki irányítással szemben.

A Belső ellenőrzés amellett, hogy az igazgatóság (korábban az elnök) és a felügyelőbizottság kettős irányítása alatt áll, tájékoztatási kötelezettsége van a Monetáris Tanács részére az alapfeladatok vizsgálata tekintetében. Szakmai kapcsolatban áll a KBER Belső Ellenőrzési Bizottságával és a Bank kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságokkal, illetve azok 100%-os tulajdonú társaságaival. A Belső ellenőrzés függetlenségét az alapszabályában lefektetett elvek és a szervezeti státusza biztosítja, munkáját az IIA nemzetközi sztenderdek alapján végzi.

Az MNB-ben a belső ellenőrzési tevékenységet 8,25 (teljes munkaidő ekvivalens) auditorból álló szervezeti egység látja el. Más országok jegybankjainak az ellenőrzési gyakorlata alapján a szervezet létszámának 1-1,5 %-át adják az auditorok. Ez a szám az MNB esetében 2011-ben 1,4 % volt.

A Belső ellenőrzés 2011-ben összesen 39 jelentéssel záruló vizsgálatot hajtott végre, ebből 21 pénzügyi és sztenderd készpénzlogisztikai vizsgálat, 8 IT vizsgálat, továbbá 10 utóvizsgálat volt.

A 2011. évi belső ellenőrzési tevékenység során összesen 40 megállapítás és 24 ajánlás született. A feltárt hiányosságok 8 %-a magas, 27 %-a közepes, 28 %-a alacsony kockázati szintű volt, az ajánlások részaránya pedig 37 %-ot tett ki. A megfogalmazott megállapítások és ajánlások mintegy fele a kontrollok kialakítására vonatkozott: részben hiányzó kontrollok beépítésére, illetve a meglévők módosítására. Az észrevételek hasonló hányada a kialakított kontrollok működésének hatásosságát, nem megfelelő végrehajtását kifogásolta. A megállapítások és ajánlások kevesebb, mint egytizede a végrehajtott kontrollok nem megfelelő dokumentálása miatt született.

A magas és közepes kockázatú megállapítások túlnyomó részét az informatikai biztonsággal kapcsolatban fogalmazta meg a Belső ellenőrzés. Ezek részben a fizikai biztonság, az informatikai kontrollkörnyezet biztonságának a növelését szorgalmazták, részben a szerepkörök szétválasztására és a hozzáférési jogosultságok megfelelő kialakítására és kezelésére tettek javaslatot. Közepes kockázatú megállapítást kapott továbbá egy külső tanácsadói szerződéssel kapcsolatos eljárás, két adatszolgáltatáshoz kapcsolódó hiba, valamint egy kockázatkezelő alkalmazásban feltárt beállítási probléma.

Az azonosított kockázatok csökkentésére az érintettek minden esetben megfelelő intézkedést kezdeményeztek.

A Belső ellenőrzés 2011-ben a teljes ellenőrzési kapacitásának 81%-át fordította vizsgálatokra, ami az audit jellegű tevékenységekkel együtt eléri a 90%-ot. A KBER Belső Ellenőrzési Bizottsága a tagországok jegybankjai felé informális célként 80%-os ellenőrzési részarányt fogalmazott meg a rendelkezésre álló erőforrások tekintetében.

2011-ben a Belső ellenőrzés vizsgálati kapacitásának 44%-át fordította a felügyelőbizottság hatáskörén kívül eső vizsgálatokra, 21%-át informatikai auditokra, 35%-át pedig terv szerinti pénzügyi, valamint rendkívüli vizsgálatokra, illetve a felügyelőbizottság által közvetlenül végzett vizsgálatokban való közreműködésre.

A felügyelőbizottság által elfogadott 2011. évi belső ellenőrzési beszámoló alapján a felügyelőbizottság hatáskörébe tartozó témákra vonatkozó megállapítások és ajánlások összefoglalása a 3. sz. mellékletben található.

A Belső ellenőrzés 2011-ben 10 utóvizsgálatot végzett, amelyek keretében a korábbi megállapításaival és ajánlásaival kapcsolatban tett intézkedéseket ellenőrizte. Az intézkedéseket a felelősök – 2 újranyitott megállapításra vonatkozó kivételével – az elvárt módon megtették, az érintett szervezeti egységek a hiányosságokat határidőre felszámolták.

Az MNB belső ellenőrzése operatíván közreműködik a KBER keretében működő Belső Ellenőrzési Bizottság munkájában. A Belső ellenőrzés vezetője és munkatársai rendszeresen részt vesznek a bizottság és a bizottság munkáját segítő szűkebb munkacsoportok ülésein, melyek keretében kialakított munkaprogramok, valamint a nemzetközi sztenderdek alapján hajtották végre a 2011-ben indított négy közös vizsgálatból rájuk eső feladatokat.

A felügyelőbizottság a 2011. decemberi ülésén elfogadta a Belső ellenőrzés 2012. évi munkatervét, amelyet az MNB elnöke is jóváhagyott. A belső szabályozásnak megfelelően a Belső ellenőrzés az éves munkatervet – a Bank alapfeladataira irányuló vizsgálati terv vonatkozásában – a Monetáris Tanáccsal is egyeztetette.

A Belső ellenőrzés 2012. januártól – a felügyelőbizottságot érintő témakörökben – a beszámoló lezárásának időpontjáig 6 vizsgálati jelentést adott ki, amelyek összesen 15 megállapítást és egy ajánlást tartalmaztak.

A Belső ellenőrzés 2011. második félévében támogatta a felügyelőbizottság önálló vizsgálatát a tanácsadói szerződések II. üteme, illetve a külföldi kiküldetések, bankkártya- és gépjárműhasználat költségeinek vizsgálata során, melyekről a Belső ellenőrzés külön jelentést is kiadott. Támogatta továbbá 2012-ben a felügyelőbizottságot a beszerzések folyamatának részletes áttekintésével és mintavételes tesztelésével.

* * *

Ezen jelentést a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága 2012-6/1. számú határozatával elfogadta.

MELLÉKLETEK

A beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok

2011. július 1.

1. Az FB 2011. június 3-i ülés 2. napirendi pontjához benyújtott, mellékelt közbeszerzési szakvélemények, és az MNB erre adott válaszainak tanulmányozása, és határozathozatal.
2. Tájékoztatás az FB-hez beérkezett levelekről
  - Dr. Katona Tamás ellenvéleménye az éves jelentéshez (Az ülésről szóló jegyzőkönyv elfogadásáról az FB szeptemberben határoz. Az ügyrend 7. § (1) bekezdése szerinti ellenvélemény csatolása ehhez történik.)
  - Dr. Kövér László az országgyűlés elnöke értesítése, hogy az FB éves jelentéséről szóló MNB ellenvéleményt a képviselőknek megküldte
  - Dr. Lenhardt Balázs országgyűlési képviselő (Jobbik) kérése információk átadásáról
  - Dr. Nyikos László OGY Számvevőszéki és költségvetési bizottsági elnök meghívója
3. Tájékoztatás a felügyelőbizottság II. féléves munkatervéről (erről határozathozatal a szeptemberi ülésen)
4. Tájékoztató a Belső ellenőrzés munkatervének végrehajtásáról

2011. szeptember 2.

1. Tájékoztató a tanácsadó szerződések vizsgálat II. szakaszának belső ellenőrzési jelentéséről
2. MNB 100 százalékos leányvállalatok (DIPA, Pénzjegynyomda, Pénzverő) első félévi gazdálkodása
3. A Pénzjegynyomda Zrt. közvetlen állami tulajdonba adásának helyzete
4. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodásának helyzete
5. A korábbi üléseken elfogadott határozatokkal kapcsolatos intézkedések
6. Tájékoztató a Belső ellenőrzés munkatervének végrehajtásáról
7. Egyebek

2011. október 7.

1. Beszámoló az MNB I. féléves gazdálkodásáról
2. Beszámoló az MNB 2012. évi tervezési irányelveiről
3. Beszámoló az MNB bérléti politikai stratégiájáról
4. Beszámoló az MNB HR stratégiájáról 2007-2011. I. félév között, ennek változásai, a HR stratégia alapján hozott intézkedések és ezek indoklása, a megvalósítás tárgyi, technikai, szervezeti feltételei, és az intézkedések hatásának visszamérései. Az időszakban a tanácsadásokkal és külső megbízásokkal kapcsolatban felmerült insource és outsource költségek.
5. Beszámoló a tanácsadói szerződések vizsgálatáról
6. Beszámoló az összeférhetetlenségek vizsgálatáról
7. Egyebek

2011. november 4.

1. Tájékoztató a Belső ellenőrzés által folytatott informatikai vizsgálatok főbb következtetéseiről
2. Előzetes tájékoztató a 2012. évi belső ellenőrzési munkatervről
3. Beszámoló az autó-, bankkártya használat és az utazások vizsgálatának ügyében
4. Az MNB FB 2012. évi költségterve
5. Tájékoztató a Belső ellenőrzés 2012. évi szervezeti célkitűzéseiről
6. Tájékoztató az újonnan elfogadott belső kommunikációs stratégiáról
7. Egyebek

2011. december 2.

1. Beszámoló az MNB I-III. negyedéves működési költségeinek és beruházási kiadásainak alakulásáról
2. Beszámoló az MNB leányvállalatainak I-III. negyedévi gazdálkodásáról
3. Az MNB FB 2012. évi munkaterve
4. Az MNB FB 2011-3/VI. sz. határozata alapján elrendelt, a Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződésekről szóló vizsgálat lezárása
5. Az MNB FB 2011-10/IV. sz. határozata alapján elrendelt „az MNB HR stratégiájáról 2007-2011. I. félév között, ennek változásai, a HR stratégia alapján hozott intézkedések és ezek indoklása, a megvalósítás tárgyi, technikai, szervezeti feltételei, és az intézkedések hatásának visszamérései. Az időszakban a tanácsadásokkal és külső megbízásokkal kapcsolatban felmerült insource és outsource költségek” tárgyú vizsgálat lezárása
6. A MNB FB 2011-3/VII. sz. határozata alapján elrendelt, Magyar Nemzeti Bankban történt utazások, gépjármű és bankkártya-használat ellenőrzéséről szóló vizsgálat lezárása
7. Egyebek
  - IT Business Consulting Magyarország Kft. levele

2012. január 6.

1. Előterjesztés az MNB 2012. évi pénzügyi tervének javaslatáról
2. Előterjesztés az MNB 2012. évi létszámtervéről
3. Előterjesztés a Támogatási Bizottság 2011. évi beszámolójáról és 2012. évi költségtervéről
4. Az MNB 2010. évi működésének ellenőrzéséről szóló ÁSZ jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési terv
5. Vizsgálat indítása a „közbeszerzési és az általános beszerzési gyakorlatban 2007-2011-ben bekövetkezett változások, a jelenlegi gyakorlat értékelése és a további teendők” tárgykörben
6. Egyebek
  - A Magyar Nemzeti Bankról szóló új törvény miatti intézkedésekről

2012. február 3.

1. Előterjesztés a függetlenített Belső ellenőrzés rendjéről szóló elnöki utasítás és az SZMSZ Belső ellenőrzéssel foglalkozó fejezetének módosítására
2. A Belső ellenőrzés 2011. évi beszámolója
3. Tájékoztató a peres eljárásokról, a 2011. évben a peres eljárásokkal kapcsolatban történt eseményekről, továbbá a folyamatban lévő ügyek állásáról
4. Egyebek

2012. március 2.

1. Előterjesztés a függetlenített belső ellenőrzés rendjéről szóló elnöki utasítás és az SZMSZ Belső ellenőrzéssel foglalkozó fejezetének módosítására (2. olvasat)
2. Előterjesztés a 2012. évi bérfelvezetési politikáról
3. Tájékoztató a KELER Zrt., a KELER KSZF Zrt., a GIRO Zrt. és a BÉT Zrt. 2011. évi gazdálkodásáról
4. Tájékoztató Braun Róbert Népszabadság Zrt.-nél betöltött igazgatósági tagságáról
5. Egyebek

2012. április 6.

1. Tájékoztató az MNB 2011. évi gazdálkodásáról
2. Tájékoztató a Pénzjegynyomda Zrt. és a Magyar Pénzverő Zrt. 2011. évi gazdálkodásáról
3. Tájékoztató az új jegybanktörvény miatt szükséges belső szabályok változásairól
4. A 2012-1/I. számú FB határozat alapján elrendelt „az MNB közbeszerzési és általános beszerzési gyakorlatában 2007-2011-ben bekövetkezett változások, a jelenlegi gyakorlat értékelése és további teendők” tárgykörű vizsgálat lezárása
5. FB ügyrend módosítása
6. Egyebek

2012. május 4.

1. Tájékoztató az MNB éves beszámolójáról, üzleti jelentéséről
2. A nemzetgazdasági miniszter részére készült, az MNB éves beszámolójáról, üzleti jelentéséről szóló tájékoztató elfogadása
3. Az Informatikai szolgáltatások szakterület bemutatkozása
4. Egyebek

2012. június 1.

1. Az MNB új könyvvizsgálója, Szabó Gergely bemutatkozása
2. Tájékoztató a Pénzjegynyomda Zrt. 2018. évig szóló stratégiájáról
3. 2012. I. negyedéves jelentés a felügyelőbizottság számára az ügyvezetéséről és az MNB vagyoni helyzetéről
  - a) az MNB 2012. március 31-i mérlege és eredménye
  - b) az MNB működési költségeinek, beruházási kiadásainak és tervezett ráfordításainak 2012. I. negyedévi alakulása
4. Az MNB FB éves jelentése
5. Egyebek
  - a) az FB 2012. II. félévi ülésrendje

A felügyelőbizottság beszámolási időszakban hozott határozatai

A felügyelőbizottság 2011-7/I. sz. határozata

A felügyelőbizottság a „A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek a felügyelőbizottság éves munkájáról” című dokumentumot az előterjesztett szövegezésben elfogadja.

A felügyelőbizottság 2011-8/I. sz. határozata

Az utóbbi időszak arculattal kapcsolatos és egyéb kommunikációs szerződéseinek vizsgálatához a felügyelőbizottság közbeszerzési-jogi szakértőt vett igénybe.

A szakértő az által megvizsgált eddigi összes szerződésnél a Közbeszerzési törvénybe ütköző eljárást talált és minden észlelt hiányosság versenykorlátozó jellegű volt.

A felügyelőbizottság a szakértő és az MNB álláspontjának megismerése után értesíti az MNB elnökét, és a Gazdasági társaságokról szóló törvény 35. § 3. bekezdése alapján, a tulajdonos (Magyar Állam) képviselőjéhez, a nemzetgazdasági miniszterhez fordul.

A felügyelőbizottság 2011-9/I. sz. határozata

A felügyelőbizottság a 2011. II. félévi munkatervét jóváhagyja.

A felügyelőbizottság 2011-9/II. sz. határozata vizsgálat indításáról összeférhetlenségi szabályok betartása ügyében

A felügyelőbizottság vizsgálatot rendel el az MNB-ben tapasztalható összeférhetlenségek tárgyában.

A vizsgálatot végzi Varga István, aki az ellenőrzéshez közreműködőket is igénybe vehet.

A felügyelőbizottság a vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

A felügyelőbizottság 2011-9/III. sz. határozata a Pénzjegynyomda átadása és tulajdonosi szerkezete ügyében

A felügyelőbizottság nem tartja célszerűnek, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. új tulajdonosi szerkezete 50 - 50 százalékban legyen az állam és az MNB között megosztva. A felügyelőbizottság fenntartja korábbi álláspontját, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. 100 százalékban kerüljön átadásra az állami vagyon körébe.

A felügyelőbizottság 2011-11/I. sz. határozata az MNB FB 2012. évi költségtervéről

Az FB a 2012. évi költségtervét 4 556 ezer forint összegben, az alábbiak szerinti részletezésben jóváhagyja:

Költségnem megnevezése	Összeg
Üzleti vendéglátás költségei	100 000
Szakértői díjak	3 000 000
Adatátviteli szolgáltatások költségei	250 000
Taxi- és utazási költség, parkoló díj	700 000
Irodaszerek és egyéb adminisztrációs anyagok költsége	100 000
FB jelentés nyomdai költsége	200 000
Névjegykártya	25 000
Futárszolgálat díja	125 000
Irodai gépek javítási és karbantartási költségei	56 000
Összesen:	4 556 000

A felügyelőbizottság 2011-11/II. sz. határozata a Belső ellenőrzés 2012. évi munkatervéről

A felügyelőbizottság a 2012. évi belső ellenőrzési munkatervet az ülésen elfogadott kiegészítésekkel jóváhagyja. A nyilvánosság adatokkal való ellátása kérdésében vizsgálatot kezdeményez.

A munkaterv végrehajtásáért felelős: Hülvély Krisztina, Belső ellenőrzés vezetője

Határidő: 2012. december 31.

A felügyelőbizottság 2011-12/I. sz. határozata az MNB FB 2012. évi munkatervéről

Az MNB FB 2012. évi munkatervét jóváhagyja.

FB MUNKATERVE A 2012. ÉVRE

1. Az MNB 2012. évi pénzügyi terve.
2. Belső ellenőrzés 2011. évi beszámolója.
3. Tájékoztató a peres eljárásokról, a 2011. évben a peres eljárásokkal kapcsolatban történt eseményekről, továbbá a folyamatban lévő ügyek állásáról, követelések megtérüléséről.
4. Az MNB 2011. évi gazdálkodása.

5. Az MNB 2011. évi mérlege és eredmény-kimutatása.
6. A közbeszerzési és az általános beszerzési gyakorlatban 2007-2011-ben bekövetkezett változások, ezek tapasztalatai, a jelenlegi gyakorlat értékelése és a további teendők.
7. Az FB jelentése a Részvényes részére az MNB 2011. évi mérlegéről és eredmény-kimutatásáról.
8. Az MNB 2012. I-IV. negyedévi gazdálkodása (4 x).
9. Az FB tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek.
10. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások 2011. évi gazdálkodása, a 2012. évi kilátások, a tulajdonosi funkciók gyakorlása.
11. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások 2012. I-II. félévi gazdálkodása (2 x).
12. A Pénzjegynyomda Zrt. közvetlen állami tulajdonba adásának helyzete.
13. Az MNB bérszabályozásának változásáról.
14. Az MNB törvény változása miatt módosult MNB működéséről.
15. Az MNB informatikai szempontú vizsgálata.
16. A Belső ellenőrzés munkatervének végrehajtásáról.
17. Az MNB 2013. évi tervezési irányelveiről.
18. Az FB 2013. évi munkaterve, költségterve.
19. A Belső ellenőrzés 2013. évi munkaterve.
20. A Belső ellenőrzés 2013. évi szervezeti célkitűzéséről.

A felügyelőbizottság 2011-12/II. sz. határozata az MNB FB 2011-3/VI. sz. határozata alapján elrendelt, a Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződésekről

1. Az MNB Felügyelő Bizottság felkéri az MNB vezetését, hogy egyes jogi feladatokat az eddigieknél nagyobb arányban belső szakemberrel lásson el.
2. Az MNB Felügyelő Bizottság álláspontja szerint a Magyar Nemzeti Bank a belföldi jogi- vagy természetes személyekkel kizárólag forintban kössön szerződést!

A felügyelőbizottság 2011-12/III. sz. határozata a Magyar Nemzeti Bankban történt utazások, gépjármű és bankkártya-használat ellenőrzéséről, 2011-3/VII. számú FB határozat alapján indított vizsgálat ügyében

Az MNB FB felkéri a Magyar Nemzeti Bank vezetését, hogy tegye kötelezővé az utazások során úti jelentés készítését.

A felügyelőbizottság 2012-1/I. sz. határozata az „MNB közbeszerzési és általános beszerzési gyakorlatában 2007-2011-ben bekövetkezett változások, a jelenlegi gyakorlat értékelése és további teendők” tárgykörű vizsgálat indításáról

A felügyelőbizottság vizsgálatot rendel el az „MNB közbeszerzési és általános beszerzési gyakorlatában 2007-2011-ben bekövetkezett változások, a jelenlegi gyakorlat értékelése és további teendők” tárgykörben.

A vizsgálatot végzi Varga István, aki az ellenőrzéshez közreműködőket is igénybe vehet.

A felügyelőbizottság a vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

A felügyelőbizottság 2012-2/I. sz. határozata

A felügyelőbizottság a Belső ellenőrzés 2011. évi beszámolóját elfogadja.

A felügyelőbizottság 2012-2/II. sz. határozata

az MNB FB 2011-10/IV. sz. határozata alapján elrendelt „az MNB HR stratégiájáról 2007-2011. I. félév között, ennek változásai, a HR stratégia alapján hozott intézkedések és ezek indoklása, a megvalósítás tárgyi, technikai, szervezeti feltételei, és az intézkedések hatásának visszamérései. Az időszakban a tanácsadásokkal és külső megbízásokkal kapcsolatban felmerült insource és outsource költségek” tárgyú vizsgálatot lezárja.

A felügyelőbizottság 2012-4/I. sz. határozata

A felügyelőbizottság elfogadja ügyrendjének módosítását.

A felügyelőbizottság felhatalmazza az FB elnökét, hogy az FB ügyrendnek módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét küldje meg jóváhagyásra a részvénytulajdonost képviselő, államháztartásért felelős miniszternek.

A felügyelőbizottság 2012-4/II. sz. határozata

A 2012-1/I. számú FB határozat alapján elrendelt „az MNB közbeszerzési és általános beszerzési gyakorlatában 2007-2011-ben bekövetkezett változások, a jelenlegi gyakorlat értékelése és további teendők” tárgykörű vizsgálatot lezárja.

Az FB tájékoztatásul elküldi a vizsgálat eredményét a felelős miniszternek.

A felügyelőbizottság 2012-4/III. sz. határozata

A felügyelőbizottság a függetlenített belső ellenőrzés rendjéről szóló elnöki utasítást, és az SZMSZ Belső ellenőrzéssel foglalkozó fejezetének módosítását elfogadja.

A felügyelőbizottság 2012-5/I. sz. határozata a felügyelőbizottság jelentéséről az államháztartásért felelős miniszter részére az MNB 2011. évi mérlegéről és eredmény-kimutatásáról

Bevezető

A Magyar Államot, mint részvénytulajdonost képviselő államháztartásért felelős minisztert (a továbbiakban: Részvényes) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény (a továbbiakban: MNB törvény) 43. § (2) bekezdése szerint az igazgatóság az MNB törvény 49. § (4) bekezdésének b) pontja alapján megállapított, könyvvizsgálói záradékkal ellátott számviteli beszámolóról - annak megküldésével - tájékoztatja.

Az MNB törvény 50. §-ának (3) bekezdése szerint az MNB Felügyelő Bizottságának (a továbbiakban: FB) ellenőrzési hatásköre nem terjed ki az MNB törvény 4. §-ának (1)-(7) bekezdésében meghatározott feladatokra, illetve azoknak az MNB eredményére gyakorolt hatására. Ennek megfelelően az FB a gazdasági társaságokról szóló törvény 35. §-ának (3) bekezdése szerint előírt mostani jelentésében a mérleg és eredmény-kimutatás fő számainak a jegybanki alaptevékenységből fakadó alakulását nem vizsgálta.

1. Az eredmény és az osztalék

Az MNB 2011. évi mérlegének főösszege 12 501 799 millió forint, 2 324 302 millió forinttal több, mint az előző évben. A tárgyévi eredmény 13 598 millió forint nyereség lett, az előző évi 41 577 millió forint veszteséggel szemben. Ez azonban az MNB sajátos feladatköre miatt nem értékmérője a tevékenység eredményességének.

Az MNB törvény 49. § (4) bekezdése b) pontja szerint az igazgatóság hatáskörébe tartozik az osztalék fizetéséről való döntés meghozatala. 2011. évet illetően az igazgatóság az MNB törvény 64. § (1) bekezdésére tekintettel a Magyar Nemzeti Bank 2011. évi eredményéből és eredménytartalékából osztalékot nem fizet.

2. Működési költségek

2011-ben a működési költségek összege 11 882 millió forint, az előző évinél 901 millió forinttal (7,0 %-al), és a tervezettnél is 1 154 millió forinttal kevesebb lett. A csökkenés valamennyi fő költségnem-csoportnál bekövetkezett, legnagyobb összegben és mértékben az értékcsökkenési leírás esetében.

A működési költségek nagyobbik felét kitevő személyi jellegű ráfordítások (6 884 millió forint) - elsősorban az elnök, az alelnökök és a Monetáris Tanács tagjainak törvénymódosítás által bekövetkezett jövedelemmérséklődése, továbbá az MNB átlaglétszámának csökkenése, valamint a munkáltatói személyi jövedelemadó mértékének törvényi szabályozás miatt csökkentése eredményeként - 1,8 százalékkal (több mint 120 millió forinttal) csökkentek.

A 2011. évi banküzemi általános költségek -elsősorban az IT, valamint üzemeltetési költségek csökkenése miatt - (4998 millió forint) a 2010. évihez képest 13,4%-kal csökkentek.

3. Beruházások

Az MNB 2011. évi beruházási terve 1 434 millió forint volt, a megvalósult kifizetések: 775 millió forint. A tervtől való elmaradás oka, hogy több beruházás befejezése 2012-re húzódik át, továbbá a költséggazdák és a Központi beszerzés szervezeti egység alacsonyabb árak elérésére vonatkozó törekvéseinek eredményeként számos eszköz a tervezettnél kisebb áron került beszerzésre. A tervezettől való elmaradás, illetve a kiadások áthúzódása a bank működését hátrányosan nem befolyásolta.

4. Belföldi befektetések

Az MNB belföldi tulajdonosi részesedéseinek könyvszerinti értéke 2011. december 31-én 10 574 millió forint volt, az előző évi 10 519 millió forint könyvszerinti értékhez képest.

2011-ben a 100 %-os MNB tulajdoni hányadú Pénzjegnyomda Zrt-nél az auditált mérlegadatokat szerint 243 millió forint - a 2010. évinél 647 millió forinttal kevesebb -, a Magyar Pénzverő Zrt. esetében pedig a 2011. évi 415 millió forinttal szemben 360 millió forint adózott eredmény realizálódott.

* * *

A KPMG Hungária Kft-nek, mint az MNB könyvvizsgálójának 2012. április 23-i független könyvvizsgálói jelentése szerint a könyvvizsgáló elegendő és megfelelő bizonyosságot szerzett arról, hogy az MNB éves beszámolóját a számviteli törvényben foglaltaknak, az MNB számvitelére vonatkozó egyéb jogszabályoknak, és a Magyarországon elfogadott általános számviteli elveknek megfelelően készítette el; az éves beszámoló az MNB 2011. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad, az üzleti jelentés az éves beszámoló adataival összhangban van.

* * *

Ezek alapján Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának tájékoztatása a Részvénytulajdonos képviselője részére:

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága - a törvényben meghatározott hatáskörének megfelelően - tájékoztatja a Részvényt, hogy a Magyar Nemzeti Bank 2011. évi mérlegének főösszege 12 501 799 millió forint, és az eredménykimutatás 13 598 millió forint nyereséget mutat.

Az MNB FB által megfogalmazott kifogások nem érintik a 2011. évi mérleg- és eredmény-kimutatás számszaki hitelességét.

Kifogások:

- Az MNB bérpolitikája nem vette figyelembe a válság nyomán végbement tendenciákat, jelentősen több bért fizetett ki - különösen a vezetők tekintetében - mint ami egy közpénzből finanszírozott állami intézménynél indokolt lenne. Az FB felkérte ezért az MNB vezetését a bérpolitikai stratégia felülvizsgálatára, amely 2011 év végén elkészült és 2012-től bevezetésre került, és részlegesen figyelembe vette az FB ajánlásait.
- Az FB az MNB vezetőinek térítésmentesen biztosított 23 darab személygépkocsi használatát túlzott mértékűnek tartja, különösen annak ismeretében, hogy a vezetői bérszínvonal - éves átlagban 22 millió forint - jelentősen felülmúlja az államigazgatási vezetők bérét, de meghaladja a referenciának tekintett kereskedelmi banki vezetők bérét is.
- A beszerzési folyamatok részletes feltérképezése és áttekintése alapján az FB megállapította, hogy a korábbi vizsgálatokban az FB által felkért külső szakértő részéről kifogásolt gyakorlat az egyedi ügyben hozott szakmai döntések vitathatóságából és a nem megfelelő kontrollok miatt adódott, valamint nem a folyamatok hibás kialakításából. Ugyanakkor az FB egyedi ügyekben több szabálytalanságot állapított meg az MNB beszerzéseivel kapcsolatban. A kommunikációs ügynökségi szolgáltatások nyújtására indított 285 millió forint keretösszegű tender kiírása szabálytalanul történt, amellyel kapcsolatban a Közbeszerzési Tanács elnöke hivatalból eljárást indított, a kiírást megsemmisítette, illetve bírságot szabott ki az MNB-re. Az ügy jelenleg bírósági szakban van.
- Az MNB 2010-ben indított arculatváltással kapcsolatos szerződéseit és ráfordításait az FB feleslegesnek tartotta, a költségek aránytalanul magasak voltak, a beszerzés során az FB által felkért szakértő több szabálytalanságot állapított meg.

A felügyelőbizottság 2012-6/I. sz. határozata az MNB FB éves jelentéséről

A felügyelőbizottság a 2011. júniustól 2012. júniusig tartó időszakra vonatkozó Felügyelőbizottsági jelentést - az ülésen elhangzott módosításokkal - elfogadta.

A felügyelőbizottság 2012-6/II. sz. határozata vizsgálat elrendeléséről

A felügyelőbizottság vizsgálatot rendel el „a tárgyi eszközgazdálkodás (beruházás) körébe tartozó eszközök aktiválása, (számviteli) nyilvántartása, valamint hasznosításuk, költségekre gyakorolt hatásuk” tárgykörben. A felügyelőbizottság a vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

A felügyelőbizottság 2012-6/III. sz. határozata a Pénzjegynyomda stratégiájáról

A felügyelőbizottság részére nyújtott tájékoztatás a Pénzjegynyomda stratégiájáról értékelhetetlen. Az FB felhívja az MNB vezetését, hogy október 15-ig adjon teljes körű, megalapozott tájékoztatást a Pénzjegynyomda stratégiájáról.

A belső ellenőrzési szervezet vizsgálatainak témái és az FB hatáskörébe tartozó lényegesebb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása

I.

A beszámolási időszakban végzett, az FB hatáskörébe tartozó belső ellenőrzési vizsgálatok témái

Kockázatértékelés alapján végzett vizsgálatok:

1. A Start rendszer informatikai vizsgálata (8/2011)
2. MSCasir2 rendszer informatikai vizsgálata (16/2011)
3. Szervezetet átfogó kontrollok működése (21/2011)
4. Magyar Pénzverő Zrt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzése (30/2011)
5. Belső adatszolgáltatási rendszer - Adattárház vizsgálata (31/2011)
6. A távmunka és rugalmas munkavégzés infrastruktúrájának informatikai vizsgálata (36/2011)
7. KBER vizsgálat (2011 IAC Review of Secretariat Services to the Governing Council and the General Council) (37/2011)
8. KTM (Kötelező tartalék-megállapítás) rendszer informatikai vizsgálata (39/2011)
9. Pénzjegynyomda Zrt. biztonsági kulcskontrolljainak tesztelése (1/2012)
10. Az MNB védelmi célú pénzkészletének leltárelőrzése (2/2012)
11. Pénzjegynyomda Zrt. bankjegyár utókalkulációjának ellenőrzése (3/2012)
12. Projekt módszertan vizsgálata (8/2012)
13. Forint- és deviza-számlavezetés, díjak, kondíciók meghatározása (10/2012)

Munkaterven felül elvégzett rendkívüli vizsgálatok:

14. A Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződések II. szakasz (28/2011)

Utóvizsgálatok:

15. Az MNB mérlegének és eredmény-kimutatásának elkészítése és elemzése tárgyában készített 38/2010. számú jelentés utóvizsgálata (20/2011)
16. A Fizetési mérleg feldolgozó rendszer tárgyában készített 5/2010. számú jelentés utóvizsgálata (25/2011)
17. A KPMG által készített – az MNB 2010. évi beszámolójának – könyvvizsgálatához kapcsolódó intézkedési terv utóvizsgálata (32/2011)
18. Az MPV Zrt. tulajdonosi ellenőrzése tárgyában készített 24/2010. számú jelentés utóvizsgálata (35/2011)

II.

A Belső ellenőrzés (BEL) - az FB hatáskörébe tartozó témákra vonatkozó - fontosabb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása

A **Start rendszer informatikai vizsgálata** (8/2011. sz. vizsgálat) során a BEL ellenőrizte a Magyar Nemzeti Bank integrált statisztikai adatbefogadó rendszerét támogató alkalmazást. A vizsgálat a rendszer üzemeltetésére, a jogosultsági rendszerre és az informatikai kockázatok kontrolljaira terjedt ki. A vizsgálat megállapításai a jogosultsági rendszerrel kapcsolatban összeférhetetlen jogosultság kiosztások megszüntetésére, valamint indokolatlanul jelen lévő jogosultságok felülvizsgálatára irányultak. Az informatikai biztonsági állapot értékeléséhez végrehajtott sérülékenység-vizsgálat alapján feltárt hiányosságok javítására tett a Belső ellenőrzés javaslatokat.

Az **MSCasir2 keretrendszer informatikai vizsgálata** (16/2011. sz. vizsgálat) az értékpapír-, monetáris-, pénzügyi számla- és fizetési mérleg statisztikai adatpiacokat támogató informatikai alkalmazás ellenőrzését célozta. A vizsgálat a rendszer üzemeltetésére, a jogosultsági rendszerre és az informatikai kockázatok kontrolljaira terjedt ki. A vizsgálat megállapításai a szerepkörök szétválasztására, a szükségtelen jogosultságok visszavonására és a jogosultsági rendszer ellenőrzésének hatékonyabbá tételére fogalmaztak meg intézkedési terveket.

A **Szervezetet átfogó kontrollok működésének vizsgálatát** (21/2011. sz. vizsgálat) az IIA sztenderdek irányelvei alapján végezte a Belső ellenőrzés. A stratégia és az éves célok összhangján túl a Bank etikai környezetét tekintette át, egyrészt felmérte a szabályozói keret megfelelőségét, másrészt pedig a kialakított intézményi elemek működését ellenőrizte. A belső szabályozással ellentétes gyakorlatot tárt fel a jelentések és az ülések gyakorisága tekintetében, valamint javaslatot fogalmazott meg az etikai bizottság működési hatékonyságának növelése, valamint az üzletkötők külső kapcsolattartásának átláthatóbbá tétele érdekében.

A **Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződések vizsgálatát** a felügyelőbizottság rendelte el. A II. szakasz (28/2011. sz. vizsgálat), az I. szakaszban ellenőrzött személyes tanácsadói tevékenységen túli, egyéb – szervezeti egységek által igénybevett – tanácsadói tevékenységekre irányult. A vizsgálat legfőképp a felügyelőbizottság saját vizsgálatához szolgáltatott átfogó áttekintést a költséggazda szervezeti egységek szerinti bontásban, valamint kitért a beszerzések szabályszerűségének ellenőrzésére. A döntési folyamatok, jóváhagyások a vizsgált mintában megfelelően történtek, egy folyamatkontroll hiányára egy korábbi ellenőrzés már felhívta a figyelmet, annak korrigálása megtörtént.

A **Bank tulajdonát képező, a Magyar Pénzverő Zrt.-nek (továbbiakban MPV) bér munkában történő érmegyártásra átadott nemesfémek meglétének vizsgálata** (30/2011. sz. vizsgálat) során a Belső ellenőrzés ellenőrizte és rendben lévőnek találta a Bank és az MPV Zrt. által nyilvántartott nemesfém-készletek egyezőségét és fizikai meglétét.

Az **Adattárház vizsgálata** (31/2011. sz. vizsgálat) során auditálták a kialakított rendszer üzemeltetését, a jogosultságok kiosztását, az informatikai kockázatok kontrolljait, az adatkapcsolatok kialakítását, továbbá felmérték az érintett szakmai területek felhasználói elégedettségét. Az Adattárház végleges kontroll környezetének kialakítása érdekében javasolták a belső szabályok által előírt alkalmazásminősítés elvégzését. A jogosultságokkal kapcsolatban tapasztalt hiányosságok miatt, azok teljes körű felülvizsgálatára foglalmaztak meg intézkedési tervet. Az Adattárházban eddig elért eredmények visszamérése és a további felhasználási lehetőségek felmérése érdekében egy ismételt értékelemzés végrehajtására tettek javaslatot. A rendszer könnyebb áttekinthetősége miatt egy átfogó rendszer-, üzemeltetési dokumentáció elkészítésének szükségességét állapították meg. Javaslatot foglalmaztak meg továbbá a naplózási funkció kibővítésére, valamint az infrastruktúra biztonsági hiányosságainak kiküszöbölésére.

A **táv munka és rugalmas munkavégzés infrastruktúrájának informatikai vizsgálata** (36/2011. sz. vizsgálat) során a BEL a távmunkát és rugalmas munkavégzést támogató informatikai infrastruktúra biztonságát és az informatikai kockázatok kontrolljait ellenőrizte, amely ellenőrzés kiterjedt a mobil informatikai eszközökre és a vállalkozók számára a távmunkát biztosító adatkapcsolatok vizsgálatára is. Az audit eredményeképpen javaslatot tettek az informatikai kontroll környezet kiterjesztésére, valamint a mobil informatikai eszközökön alkalmazott biztonsági megoldások szintjének emelésére. Az elvégzett infrastruktúra sérülékenység-vizsgálatban további kockázatokat tártak fel, amelyeknek egy része a belső szabályozásnak való nem megfelelésre volt visszavezethető.

A **"2011 IAC Review of Secretariat Services to the Governing Council and the General Council"** (37/2011. sz. vizsgálat) című vizsgálatot az Európai Központi Bank kezdeményezte és koordinálta. A vizsgálat magában foglalta az EKB Kormányzótanács és Általános Tanács munkájával kapcsolatos dokumentumok kezelésének ellenőrzését. Az ellenőrzés eredményeképp a Bank csökkentette az iratkezelő rendszerében jelenlévő magas jogosultságú felhasználók körét, intézkedett az indokolatlan jogosultságok visszavonása tekintetében. A mobil informatikai eszközök biztonsági szintjének emelésére megfogalmazott igény mellett, a tényleges fejlesztések megvalósulásáig bevezetésre kerültek a KBER minősített adatok kezelésének biztonságát növelő kompenzáló kontrollok. A vizsgálat eredményeképp a dokumentumok terjesztési rendje és a hozzáférés igénylések elbírálása a kontrollok megerősítése érdekében formalizáltabbá vált.

A **KTM (Kötelező tartalék-megállapítás) rendszer informatikai vizsgálat** (39/2011. sz. vizsgálat) keretében a Belső ellenőrzés a kialakított rendszer üzemeltetését, a felhasználói jogosultságok kiosztását, az informatikai kockázatok kontrolljait ellenőrizte, valamint az adatkapcsolatok kialakítását, illetve ezek összhangját a hatályos utasításokkal és a nemzetközi informatikai biztonsági előírásokkal. Összességében a rendszert érintő általános informatikai kontrollok a Belső ellenőrzés megfelelőnek találta. A kötelező-tartalék adatok sértetlensége érdekében javasolták a KTM rendszer hozzáférési jogosultságainak felülvizsgálatát és azok szükséges minimumra csökkentését, valamint az üzemeltetési dokumentáció kiegészítését.

A **Pénzjegynyomda Zrt. biztonsági kulcskontrolljainak tesztelése** (1/2012. sz. vizsgálat) során meggyőződött a Belső ellenőrzés a bankjegypapír, a megmunkálás alatt álló ívek és szelvények, továbbá a kész bankjegy kezelésének zártságáról, a kapcsolódó munkafolyamatokba épített ellenőrzések kialakításáról, hatékonyságáról, dokumentáltságáról és szabályozottságáról. Az azonosított kockázatokat és kapcsolódó kulcskontrollokat mintavételes tesztek keretében részletesen vizsgálta. Összességében megállapítást nyert, hogy a bankjeggyártás folyamata zárt és megfelelően ellenőrzött.

Az MNB védelmi célú pénzkészletének leltárellenőrzése (2/2012. sz. vizsgálat) azt a célt szolgálja, hogy az MNB védelmi célú pénzkészletének leltározása során érvényesüljenek a vonatkozó belső szabályok, megbizonyosodjon a Belső ellenőrzés a nyilvántartások és állományok egyezőségéről, a kontrollok megfelelő kialakításáról. Egy formai hiányosság kiküszöbölésére tett a Belső ellenőrzés megállapítást.

Pénzjegynyomda Zrt. bankjegytár utókalkulációjának ellenőrzése (3/2012. sz. vizsgálat) az önköltség számítás folyamatát megfelelőnek találta, a költségfelosztásának módszere és az utókalkulációs folyamat alapos, az elszámolások, felosztások, vetítési alapok megalapozottak, analitikával alátámasztottak. Három megállapítás született a számításhoz használt alkalmazások sérülékenységeinek csökkentésére, a manuális kiegészítések felszámolására, valamint a szabályozás pontosítására.

Projekt módszertan vizsgálat (8/2012. sz. vizsgálat) a Bankban végrehajtott informatikai projektek végrehajtásának folyamatát tekintette át. Az informatikai beruházások során alkalmazott projekt módszertan és az ahhoz kapcsolódó felelősségi körök szervezeti kialakítása fő jellemzőiben megfelel a nemzetközi ajánlások által leírt működési módnak, a vizsgált projektek végrehajtása eredményes volt. A mintavételeken kiválasztott projektek egyedi vizsgálata alapján a Belső ellenőrzés a projektek végrehajtásához kapcsolódó döntések és kontrollok dokumentációjának folyamatba épített ellenőrzését szorgalmazta. A jelentés a döntéshozatali folyamatok és felelőségek tekintetében a szerepkörök pontosabb meghatározására, a szabályozás frissítésére és a felsővezetői tájékoztatás időbeliségére hívta fel a figyelmet. A teljesítésigazolások folyamatához kapcsolódó két megállapítás egyrészt az igazolások aláírásának időbeliségére és dátumozására vonatkozott, másrészt egy részleges összeférhetlenségi helyzet megoldását célozta. Az informatikai biztonsági szempontok minél korábbi- és teljes körű érvényesülésének érdekében javaslatot tett a Belső ellenőrzés az IT biztonsági szakértők bevonását biztosító eljárások megváltoztatására.

Forint és deviza-számlavezetés, díjak, kondíciók meghatározásának ellenőrzése (10/2012. sz. vizsgálat) során a Belső ellenőrzés meggyőződött a forint és devizaszámla-vezetési tevékenység hatékonyságáról, szabályozottságáról, teljes körűségéről és dokumentáltságáról, továbbá a meghirdetett díjak, illetve kondíciók alátámasztottságáról. A vizsgálat megállapításai és javaslatai egyrészt az önköltségszámításhoz használt informatikai rendszer éles üzembeállításának belső szabályoktól való eltérését kifogásolta, másrészt egy résztevékenység időszükségletének felülvizsgálatára vonatkozott, valamint egyes kondíciós listák iktatását kezdeményezte.

